

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR	27

BİRİNCİ BÖLÜM

PAY VE PAYSAHİPLİĞİ

§ 1. PAY KAVRAMI PAY TÜRLERİ VE PAY DEFTERİ	33
I. PAY KAVRAMI VE PAYA İLİŞKİN İLKELER	33
A. PAY KAVRAMI.....	33
1. Esas Sermayenin Belirli Bir Bölümü Olarak Pay.....	34
2. Pay Sahipliği Anlamında Pay	34
3. Pay (Hisse) Senedi Anlamında Pay	37
B. PAYA İLİŞKİN İLKELER	38
1. Pay Sayısının Sabit Olması	38
2. Payın Asgari Bir İtibari Değere Sahip Olması	39
3. Payın Tescil ile Oluşması.....	42
4. Her Payın Diğer Paylardan Bağımsız Olması.....	43
5. Payın Şirkete Karşı Bölünememesi	44
6. Payın Eşit Haklar Sağlaması	45
7. Payın Müşterek veya İştirak Halinde Mülkiyete Konu Olabilmesi	46
8. Payın Serbestçe Devredilebilmesi	46
9. Payın Her Tür İşlemin Konusu Yapılabilmesi	47
10. Payın Senede Bağlanması Payda Değişiklik Meydana Getirmemesi.....	48
II. PAY TÜRLERİ	49
A. NAKİT- AYIN KARŞILIĞI PAY	49
1. Nakit Karşılığı Pay	50
2. Ayın Karşılığı Pay	50
B. OY HAKKI OLAN- OY HAKKINDAN YOKSUN PAY	52
C. İTİBARI DEĞERİ OLAN PAY- PRİMLİ (AGIOLU) PAY	54

D.	İMTİYAZLI PAY- ADI PAY.....	56
E.	BEDELLİ- BEDELSİZ PAY	56
F.	SENETSİZ (ÇIPLAK) PAY	57
	1. Genel Olarak	57
	2. Bağlı Nama Yazılı Pay	59
III.	PAY SENETLERİ.....	61
A.	GENEL OLARAK	61
B.	PAY SENETLERİNİN TÜRLERİ	63
	1. Nama Yazılı Pay Senetleri.....	63
	2. Bağlı Nama Yazılı Pay Senetleri	65
	3. Hamiline Yazılı Pay Senetleri.....	65
C.	PAY SENEDİ ÇIKARMA ZORUNLULUĞU.....	65
	1. Hamiline Yazılı Pay Senedi Çıkarma Zorunluluğu	66
	2. Nama Yazılı Pay Senedi Çıkarma Zorunluluğu.....	66
	3. Halka Açık Şirketlerde Pay Senedi Çıkarma Zorunluluğu	67
	a. Borsada İşlem Görmeyen Şirketlerde Pay Senedi Çıkarma Zorunluluğu.....	67
	b. Borsada İşlem Gören Şirketlerde Pay Senedi Çıkarma Zorunluluğu.....	68
D.	PAY SERTİFİKALARI.....	69
E.	İLMÜHABER	69
IV.	PAY BENZERİ DİĞER MENKUL KIYMETLER	70
A.	İNTİFA SENETLERİ	70
	1. Genel Olarak	70
	2. Katılma İntifa Senetleri	76
B.	BORÇLANMA SENETLERİ.....	77
	1. Borçlanma Senetlerinin Türleri	80
	a. Tahviller.....	80
	b. Finansman Bonoları	87
	c. İpoteğe ve Varlığa Dayalı Senetler	88
	d. Kuponlar	91
	e. Kar Zarar Ortaklığı Senetleri.....	91
	f. Gelir Ortaklığı Senetleri	92
	g. Opsiyon Senetleri	93
	2. Borçlanma Senedi Çıkarma Şartları.....	94

a.	Senetlerin Bedellerinin Nakit Olarak Tamamen Ödenmesi	94
b.	Senetlerin Tutarının Sermaye Ve Yedek Akçeleri Aşmaması	94
V.	PAY DEFTERİ.....	98
A.	GENEL OLARAK.....	98
B.	PAY DEFTERİNİN İŞLEVİ	99
C.	PAY DEFTERİ TUTMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ	103
D.	PAY DEFTERİNE KAYIT YAPILMASI.....	105
1.	Pay Defterine Kaydedilecek Hususlar.....	105
2.	Pay Defterine Kayıt Bildirimi ve Kaydın Yapılması.....	107
3.	Bedelleri Tamamen Ödenmemiş Nama Yazılı Payların Pay Defterine Kaydı	110
E.	PAY DEFTERİNİ İNCELEME YETKİSİ	110
F.	PAY DEFTERİNDEKİ KAYDIN SİLİNMESİ	112
§ 2.	PAY SAHİPLİĞİ SIFATININ KAZANILMASI	115
I.	GENEL OLARAK	115
II.	ASLEN KAZANMA	115
A.	KURULUŞ YOLUYLA ASLEN KAZANMA	116
B.	SERMAYE ARTIRIMI YOLUYLA ASLEN KAZANMA	116
1.	Dış Kaynaklardan Sermaye Artırımı Yoluyla Aslen Kazanma	116
2.	İç Kaynaklardan Sermaye Artırımı Yoluyla Aslen Kazanma	116
C.	BİRLEŞME YOLUYLA ASLEN KAZANMA.....	117
D.	TÜR DEĞİŞTİRME YOLUYLA ASLEN KAZANMA	119
E.	BÖLÜNME YOLUYLA ASLEN KAZANMA	120
III.	DEVREN KAZANMA	120
A.	SENEDE BAĞLI OLMAYAN (ÇIPLAK) PAYIN DEVRİ	121
B.	PAY SENETLERİNİN DEVRİ	123
1.	Hamiline Yazılı Pay Senetlerinin Devri.....	124
2.	Nama Yazılı Pay Senetlerinin Devri	125
C.	BORSADA İŞLEM GÖREN PAYLARIN DEVRİ	128
1.	Borsa Dışında Devir	128
2.	Borsada Devir	128
3.	Merkezi Kayıt Kuruluşu Tarafından Tutulan Kayıtların Niteliği	131

D. BAĞLI NAMA YAZILI PAY VE PAY SENETLERİNİN DEVRİ	131
1. Kanuni Bağlamın Varlığı Halinde Payların Devri.....	132
2. Sözleşmesel Bağlamın Varlığı Halinde Payların Devri	136
a. Genel Olarak.....	136
b. Borsaya Kote Edilmemiş Payların Devri.....	138
aa. Devrin Engellenebileceği Haller.....	139
aaa. Esas Sözleşmede Öngörölmüş Önemli Bir Sebebin Varlığı.....	139
bbb. Devredene Payların Gerçek Değeriyle Satın Alınmasının Önerilmesi	142
aaaa. Genel Olarak	142
bbbb. Rıza Dışı Kazanılan Paylar	147
ccc. Devralanın Payları Kendi Adına Aldığını Açıkça Beyan Etmemesi.....	148
bb. Devrin Engellenmesine Yönelik Bir Halin Bulunmasının Sonuçları	149
aaa. Devre Onay Verilmemesi Halinde	149
bbb. Payların Yasal Bir Zorunluluk Sonucu İktisap Edilmesi Halinde.....	151
ccc. Şirketin Onay Talebine Sessiz Kalması veya Talebi Haksız Reddetmesi Halinde	152
c. Borsaya Kote Edilmiş Payların Devri.....	153
aa. Devrin Engellenebileceği Haller.....	154
aaa. Öngörölen İktisap Sınırının Aşılması	155
bbb. Devralanın Payları Kendi Adına Aldığını Açıkça Beyan Etmemesi.....	158
bb. Merkezi Kayıt Kuruluşunun Bildirme Yükümlülüğü	159
cc. Hakların geçişi	160
aaa. Mali Hakların Geçişi.....	160
aaaa. Borsadan İktisap Halinde	160
bbbb. Borsa Dışında İktisap Halinde.....	162
bbb. Oy ve Ona Bağlı Hakların Geçişi.....	163
aaaa. Genel Olarak	163
bbbb. Şirketin Onay Talebini Reddetmesi	164
cccc. Şirketin Onay Talebine Sessiz Kalması	165
3. Bağlamın Dikkate Alınmadığı Durumlar	166

3.	Sözleşmelerle Pay Devrinin Sınırlandırılabilirdiği Haller.....	195
a.	Önalım (Şufa) Hakkıyla Payların Devrinin Sınırlandırılması.....	195
b.	Rüçhan (Öncelik) Hakkıyla Payların Devrinin Sınırlandırılması.....	202
IV.	ORTAKLIĞIN KENDİ PAYLARINI İKTİSAP VE REHİN YASAĞI	204
A.	GENEL OLARAK	204
B.	ORTAKLIĞIN KENDİ PAYLARINI İKTİSAP YASAĞININ İSTİSNALARI	208
1.	Sermayenin Yüzde Onunu Aşmayan Payların Kazanılması	210
a.	Genel Kurulun Yönetim Kuruluna Yetki Vermesi.....	211
aa.	Genel Olarak.....	211
bb.	Yakın ve Ciddi Bir Kaybın Önlenmesi Halinde Yetkinin Aranmaması	212
b.	Bedelin Bilanço Karından veya Serbest Akçelerden Karşılanmış Olması	215
c.	Payların Bedellerinin Tümünün Ödenmiş Olması.....	220
2.	Sermaye Azaltımı Sonucu Elde Edilen Paylar	220
3.	Birleşme ve Devralma Gibi Külli Halefiyetle Elde Edilen Paylar	222
4.	Kanuni Satın Alma Sonucu Elde Edilen Paylar.....	223
5.	Cebri İcra Yoluyla Elde Edilen Paylar.....	224
6.	Menkul Kıymet Ortaklıklarınca Kazanılan Paylar	225
7.	İvazsız Olarak Elde Edilen Paylar	227
8.	İskat Sonucu Kazanılan Paylar.....	227
9.	Gerçek Değerle Satın Alma Önerisi Sonucu Alınan Paylar	228
C.	PAYLARIN KAZANILMASINDA FİNANSAL DESTEK YASAĞI.....	229
1.	Genel Olarak	229
2.	Finansal Destek Yasağının İstisnaları.....	231
D.	ORTAKLIĞIN İKTİSAP ETTİĞİ PAYLARI ELDEN ÇIKARMASI	233
1.	Sermayenin Yüzde Onunu Aşan Payların Elde Çıkarılması.....	233
2.	Kanuna Aykırı Olarak İktisap Edilen Payların Elden Çıkarılması.....	236
3.	Elden Çıkarılmayan Payların İtfasının Zorunlu Olması	239
E.	ORTAKLIĞIN KAZANDIĞI PAYLARDAKİ HAKLARIN KULLANILMASI.....	240
1.	Genel Olarak	240

2. Yavru Ortaklık Tarafından Ana Ortaklığın Paylarının Edinilmesi Halinde.....	243
3. Karşılıklı Katılma Halinde.....	244
F. ŞİRKETİN İKTİSAP ETTİĞİ KENDİ PAYLARINA YEDEK AKÇE AYIRMASI	248
Ş 4. PAY SAHİPLİĞİ SIFATININ KAYBEDİLMESİ	251
I. GENEL OLARAK	251
A. PAYIN DEVRİ.....	252
B. PAY SAHİBİNİN KİŞİLİĞİNİN SONA ERMESİ.....	252
C. PAYIN CEBRİ İCRA YOLUYLA SATILMASI.....	253
D. ESAS SERMAYENİN AZALTILMASI YOLUYLA PAYIN İTFASI.....	253
E. ANONİM ORTAKLIĞIN TÜZEL KİŞİLİĞİNİN SONA ERMESİ.....	253
II. PAYSAHİBİNİN İSKATI.....	254
A. İSKATIN HUKUKİ NİTELİĞİ	255
B. İSKATIN UYGULANMA ŞARTLARI.....	257
1. Sermaye Borcunun Kısmen veya Tamamen Ödenmemiş Olması	257
2. Payscalebinin Temerrüdünün Gerçekleşmesi.....	259
3. İhtarda Bulunularak Bir Aylık Süre Öngörülmesi.....	260
C. İSKAT KARARININ ALINMASI	262
D. İSKAT KARARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ.....	265
E. İSKATIN SONUÇLARI.....	267
1. Iskata Konu Paylar Açısından Payscaleliği Sifatının Sona Ermesi	267
2. Ödenen Bedellerin Geri İstenememesi	268
3. Payscaletlerinin İade veya İptal Edilmesi.....	268
4. İskat Edilen Paylara İlişkin Hakların Donması.....	269
5. Iskata Konu Payların Satılması.....	269
6. İskat Edilen Payscalebinin Ceza ve Tazminat Ödemesi.....	270
a. Pay Sahibinin Açık Kalan Tutardan Sorumluluğu.....	270
b. Pay Sahibinin Cezai Şart Tazminatı Ödemesi.....	271
c. Pay Sahibinin Tazminat Ödemesi	273
III. ORTAKLIKTAN ÇIKARMA VE ÇIKMA	275
A. HAKLI SEBEPLE FESİH YERİNE PAYSАHİPLERİNİ ÇIKARMA.....	275
1. Genel Olarak.....	275

2.	Haklı Sebep Şirketin Feshi Yerine Payscalelerini Çıkarma Şartları.....	277
a.	Haklı Nedenlerin Bulunması.....	277
b.	Azınlık Tarafından Şirketin Feshi Davasının Açılmış Olması	282
c.	Çıkarma Kararının Fesih Yerine En Uygun Çözüm Olması	283
d.	Mahkeme Kararı.....	286
e.	Ayrılma Akçesinin Ödenmesi.....	287
B.	BAĞLI NAMA YAZILI PAYLARIN RIZA DIŞI İKTİSABINDA ÇIKARMA	288
C.	HAKİMİYETİN HUKUKA AYKIRI KULLANILMASI HALİNDE ÇIKARMA.....	289
1.	Genel Olarak	289
2.	Hakimiyetin Hukuka Aykırı Kullanılması Halinde Çıkarma Şartları.....	291
a.	Hakimiyetin Kötüye Kullanılması.....	291
b.	Bağlı Şirketin Zarara Uğraması ve Bu Zararın Denkleştirilmeyle Giderilmemesi	292
c.	Denkleştirmenin Yapılmaması Nedeniyle Sorumluluk Davası Açılması.....	294
d.	Tazminat Yerine Payların Satın Alınmasının En Uygun Çözüm Olması	295
e.	Ortaklıktan Çıkarılan Pay Sahiplerine Ayrılma Akçesinin Ödenmesi.....	297
D.	HAKİMİYETİN HUKUKA AYKIRI KULLANILMASI HALİNDE ÇIKMA	298
1.	Genel Olarak	298
2.	Hakimiyetin Hukuka Aykırı Kullanılması Halinde Çıkma Şartları	299
a.	Hakim Şirket Tarafından Haklı Bir Sebep Olmaksızın Önemli Bir Karar Alınması	299
b.	Alınan Karara Muhalif Olunması	300
c.	Zararın Tazmininin İstenmemiş Olması	301
d.	Payların Şirketçe Satın Alınmasının Mahkemeden İstenmesi.....	301
e.	Talebin İki Yıllık Zamanaşımı Süresi İçinde Yapılması	302
E.	HAKİM ŞİRKETİN SATIN ALMA YOLUYLA PAY SAHİPLERİNİ ÇIKARMASI.....	302
1.	Genel Olarak	302

2.	Satın Alma Yoluyla Azınlık Payscalelerini Çıkarma Şartları	304
a.	Hakim Şirketin Payların ve Oy Haklarının En Az Yüzde Doksanına Sahip Olması	304
b.	Azınlığın Usulsüz Davranması	305
c.	Payların Gerçek Değerle Satın Alınacağıının Mahkemeden İstenmesi	306
d.	Mahkemenin Karar Vermesi	308
3.	Sermaye Piyasası Kanunu Düzenlemesi	308
F.	BİRLEŞME SÖZLEŞMESİYLE ÇIKARMA	312
1.	Genel Olarak	312
2.	Birleşme Sözleşmesiyle Çıkarma Şartları	313
a.	Birleşme Sözleşmesine Hüküm Konulması	313
b.	Birleşme Sözleşmesinin Yüzde Doksan Oyla Kabul Edilmesi	314
c.	Gerçek Değere Denk Gelen Bir Ayrılma Akçesi Öngörülmesi	315
§ 5.	PAYSAHİBİNİN HAKLARI	317
I.	MÜKTESEP VE VAZGEÇİLMEZ HAKLAR	317
II.	ÇOĞUNLUK HAKLARI	318
III.	AZINLIK HAKLARI	320
IV.	PAYSAHİBİNİN YÖNETİME İLİŞKİN HAKLARI	322
A.	GENEL KURULA KATILMA HAKKI	322
B.	OY KULLANMA HAKKI	324
C.	BİLGİ ALMA VE İNCELEME HAKKI	328
D.	İPTAL DAVASI AÇMA HAKKI	333
E.	SORUMLULUK DAVASI AÇMA HAKKI	336
V.	İMTİYAZLI HAKLAR	341
A.	GENEL OLARAK	341
B.	OYDA İMTİYAZ	343
C.	GRUP İMTİYAZI	344
VI.	MALİ HAKLAR	345
A.	KAR PAYI ALMA HAKKI	346
B.	RÜÇHAN (YENİ PAY ALMA) HAKKI	352
1.	Genel Olarak	352
2.	Rüçhan Hakkının Sınırlandırılması	355

a.	Genel Kurul Kararıyla Rüçhan Hakkının Sınırlandırılabilme Şartları	355
aa.	Haklı Sebep Olmalı.....	357
bb.	Bazı Kişilerin Yararlandırılması veya Kayba Uğratılması Amacı Taşımamalı	360
cc.	Esas Sermayenin Yüzde Altmışının Olumlu Oy Kullanmalı	362
dd.	Rüçhan Hakkı Müktesep Hak Oluşturmamalı.....	363
ee.	Kayıtlı Sermaye Sisteminde Yönetim Kurulu Bu Konuda Rapor Hazırlamalı	363
b.	Esas Sözleşmeyle Rüçhan Hakkının Sınırlandırılabilmediği Haller	364
aa.	İmtiyazlı Pay Oluşturulması	365
bb.	İntifa Senetleri Çıkarılması.....	365
cc.	Tahvil veya Borçlanma Araçları Çıkarılması	366
3.	Rüçhan Hakkının Kullanılması	367
a.	Rüçhan Hakkının Kullanılma Süresi	369
b.	Rüçhan Hakkının Kullanılma Usulü.....	371
c.	Bağlam Hükümleri İle Rüçhan Hakkının Kullanılmasının Engellenememesi	374
4.	Rüçhan Hakkının Devredilmesi	374
C.	BEDELSİZ (GRATİS) PAYLARI EDİNME HAKKI	376
D.	HAZIRLIK DEVRESİ FAİZİ HAKKI	378
1.	Genel Olarak	378
2.	Faiz Ödenebilme Şartları.....	381
a.	Hazırlık Dönemi İçin Verilebilmesi.....	381
b.	Esas Sözleşmede Hüküm Bulunması veya Sermaye Artırım Kararıyla Genel Kurulun Karar Vermesi	383
c.	Ödenmiş Sermayeye Göre Belirlenmesi.....	385
E.	TASFİYE PAYI HAKKI	385
F.	TESİSLERDEN YARARLANMA HAKKI	387
§ 6.	PAYSAHİBİNİN BORÇ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	389
I.	PAYSAHİBİNİN SERMAYE KOYMA BORCU	389
A.	TEK BORÇ İLKESİ.....	390
B.	TEK BORÇ İLKESİNİN İSTİSNALARI	391
1.	Primli (Agiolu) Paylar.....	392

2. Tali Yükümlülükler.....	394
C. SERMAYE BORCUNUN İFA EDİLMESİ	396
1. Sermaye Borcunu Ödemeye Çağrı	397
2. Nakdi Sermaye Borcunun İfa Edilmesi	400
a. Sermayenin Yüzde Yirmibeşinin Tescilden Önce Ödenmesi	400
aa. Genel Olarak	400
bb. Sermayenin Yüzde Yirmibeşinin Tescilden Önce Ödenmesinin İstisnaları	401
aaa. Halka Açık Anonim Ortaklıklarda Halka Arz Edilen Payların Bedelleri.....	401
bbb. Payların Çıkarılma Primleri	403
ccc. Kuruluşta Halka Arz Edilecek Payların Bedelleri	403
b. Sermayenin Kalanının Yirmidört Ay İçinde Ödenmesi.....	404
c. Nakdi Sermaye Koyma Borcundan İbra Yasağı.....	405
d. Nakdi Sermaye Koyma Borcunun Takası	406
e. Nakdi Sermaye Borcunda Zamanaşımı	407
3. Aynı Sermaye Borcunun İfa Edilmesi	409
a. Gayrimenkul Sermaye Borcunun İfası	409
b. Fikri Mülkiyet Hakları ve Sicili Bulunan Diğer Değerlerin İfası	412
c. Menkul Sermaye Borcunun İfası	413
d. Alacak Hakkının Sermaye Borcu Olarak İfa Edilmesi	414
4. Şartlı Sermaye Taahhüdünün İfa Edilmesi.....	416
D. SERMAYE KOYMA BORCUNUN İFA EDİLMEYİŞİNİN SONUÇLARI	419
1. İfa Davası ve İcra Hakkı.....	420
2. Temerrüt Faizi	421
3. Cezai Şart.....	423
4. Munzam Zarar	423
5. Pay Sahibinin İskat Edilmesi	423
E. SERMAYENİN İADESİ YASAĞI	423
II. SADAKAT YÜKÜMLÜLÜĞÜ	426
III. SIR SAKLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ	427

İKİNCİ BÖLÜM

ESAS SÖZLEŞMENİN DEĞİŞTİRİLMESİ
SERMAYENİN ARTIRILMASI VE AZALTILMASI

§ 7. ESAS SÖZLEŞMENİN DEĞİŞTİRİLMESİ.....	431
I. GENEL OLARAK	431
II. ESAS SÖZLEŞMENİN DEĞİŞTİRİLMESİ USULÜ	432
A. ESAS SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİK TASLAĞININ HAZIRLANMASI	432
B. İZNE TABİ ŞİRKETLERDE BAKANLIKTAN İZİN ALINMASI	433
C. GENEL KURULCA KARAR ALINMASI	436
1. Toplantı Yeter Sayıları	436
2. Karar Yetersayıları	438
D. İMTİYAZLI PAYSAHİPLERİ ÖZEL KURULUNDAN İZİN ALINMASI.....	442
E. KARARIN TESCİL VE İLAN EDİLMESİ	445
§ 8. SERMAYENİN ARTIRILMASI.....	449
I. GENEL OLARAK	449
A. SERMEYE KAVRAMI	449
1. Esas Sermaye	449
2. Kayıtlı Sermaye	451
3. Şartlı Sermaye	452
B. SERMAYE ARTIRIMININ HUKUKİ NİTELİĞİ	453
C. SERMAYE ARTIRIM NEDENLERİ	454
D. SERMAYE ARTIRIM TÜRLERİ	455
1. Dış Kaynaklardan Sermaye Artırılması	456
a. Genel Olarak.....	456
b. Halka Arz Yoluyla Sermaye Artırımı.....	457
2. İç Kaynaklardan Sermayenin Artırılması	457
3. Kayıtlı Sermaye Sisteminde Sermayenin Artırılması	459
4. Şartlı Sermaye Artırımı.....	462
II. SERMAYE ARTIRIM ŞARTLARI	465
A. GENEL ŞARTLAR	465
1. Payların Nakdi Bedellerinin Tamamen Ödenmesi	465
2. İzne Tabi Şirketlerde Gümrük ve Ticaret Bakanlığından İzin Alınması	468
3. Genel Kurulun Sermaye Artırım Kararı Alması.....	468

a. Genel Olarak.....	468
b. İmtiyazlı Pay Sahiplerinin Onayı	471
4. Yönetim Kurulunun Beyan Vermesi	471
5. Karar Tarihinden İtibaren Üç Ay İçinde Tescil Yapılması	474
B. DIŞ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMINDA ÖZEL ŞARTLAR.....	476
1. Esas Sermaye Sisteminde Öngörülen Özel Şartlar	476
a. Artırılacak Sermayeyi Temsil Eden Payların Tamamının Taahhüt Edilmesi	476
b. Sermayeye Eklenmesine İzin Verilen Fonların Bulunması Halinde Bunların Sermayeye Dönüştürülmesi	478
c. Payların İtibari Değerlerinin Yükseltilmesi Halinde Oybirliği Aranması	479
d. Rüşhan Hakkının Kullanılması	479
2. Kayıtlı Sermaye Sisteminde Öngörülen Özel Şartlar	480
a. Yönetim Kurulunun Karar Alması ve Kararı İlan Etmesi.....	480
b. Yeni Payların Çıkarılmasının Zorunlu Olması	481
3. Halka Arzda Öngörülen Özel Şartlar.....	482
a. Sermaye Piyasası Kurulu'ndan Onay Alınması.....	482
b. Çıkarılacak Hisselerin Bedellerinin Tam ve Nakden Ödenmesi	482
c. Hisselerin Sermaye Piyasası Kurulu Tarafından Kayda Alınması	483
d. İzahnamenin Yayınlanması.....	483
e. Yeni Pay İhracının Zorunlu Olması.....	484
f. Hisse Senetlerinin Satış Esnasında Alıcıya Teslim Edilmesi	484
C. İÇ KAYNAKLARDAN SERMAYE ARTIRIMINDA ÖZEL ŞARTLAR.....	485
1. Serbest Yedek Akçe ve Buna Benzer Fonların Bulunması	485
2. Artırılacak Tutarın Yönetim Kurulunca Verilecek Bir Beyanla Doğrulanması	488
D. ŞARTLI SERMAYE ARTIRIMINDA ÖZEL ŞARTLAR.....	488
1. Esas Sözleşmede Hüküm Bulunması	489
2. Alacaklı veya Çalışanlara Bu Hakkın Tanınmış Olması.....	492
3. Alım Hakkının Kullanılabilmesi İçin Sermaye Borcunun Ödenmiş Olması	493

4. Şartlı Artırılacak Sermayenin Miktarının Sermayenin Yarisını Aşamaması	494
5. Yapılacak Ödemenin En Az Nominal Değere Eşit Olması	496
6. Tahvil ve Benzeri Borçlanma Araçlarının Öncelikle Pay Sahiplerine Önerilmesi	497
a. Genel Olarak	497
b. Önerilmeye Muhatap Olma Hakkının Sınırlandırılma Şartları	501
aa. Haklı Sebeplerin Varlığı	501
bb. Hiç Kimsenin Haklı Görülmeyecek Bir Şekilde Yararlandırılmaması veya Kayba Uğratılmaması	503
cc. Genel Kurulun Ağırlaştırılmış Nisapla Karar Alması	503
7. Değiştirme Veya Alım Hakkının Kayba Uğratılmaması	505
8. Hakkın Kullanılması Yönünde Yazılı Beyan Verilmesi	507
9. Esas Sözleşmenin Uygun Duruma Getirilmesi	508
III. YENİ PAYLARIN MEVCUT ORTAKLIK HAKLARINA ETKİSİ	509
IV. SERMAYE ARTIRIM KARARININ HÜKÜMSÜZLÜĞÜ	511
§ 9. SERMAYENİN AZALTIMASI	513
I. GENEL OLARAK	513
A. SERMAYE AZALTIMASININ NEDENLERİ	513
B. ESAS SERMAYE AZALTIMASININ TÜRLERİ	515
1. Kurucu Sermaye Azaltılması	515
2. Basit Sermaye Azaltılması	516
C. SERMAYE AZALTIMASININ YÖNTEMLERİ	516
1. Payların İtibari Değerinin Düşürülmesi	516
2. Payların Birleştirilmesi	517
3. Payların Pay Sahiplerine Geri Verilmesi Veya Yok Edilmesi (İtfa)	517
4. Artırma ile Birlikte Azaltma	518
II. SERMAYENİN AZALTIMASI ŞARTLARI	518
A. YÖNETİM KURULUNUN RAPOR HAZIRLAMASI	519
B. ALACAKLILARIN HAKLARINI KARŞILAYACAK MİKTARDA AKTİFLERİN BULUNMASI	519
C. ALACAKLILARIN DAVET EDİLEREK ALACAKLARIN TEMİNAT ALTINA ALINMASI	521
D. KARARIN TESCİL VE İLAN EDİLMESİ	523
III. SERMAYE AZALTIMASI KARARININ YERİNE GETİRİLMESİ	523

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

FİNANSAL TABLOLAR, YEDEK AKÇELER VE KAR PAYI DAĞITIMI

§ 10. YEDEK AKÇELER.....	525
I. YEDEK AKÇE TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ	525
II. YEDEK AKÇE AYRILMASINDA ESAS ALINACAK KAR	526
III. YEDEK AKÇE TÜRLERİ.....	529
A. KANUNİ YEDEK AKÇELER.....	529
1. Birinci Tertip Kanuni Yedek Akçe.....	530
2. İkinci Tertip Kanuni Yedek Akçe	532
3. Şirketin İktisap Ettiği Kendi Pay Senetleri İçin Ayrılan Yedek Akçe ve Yeniden Değerleme Fonları	534
B. ŞİRKETİN İSTEĞİYLE AYRILAN (İHTİYARİ) YEDEK AKÇELER.....	534
1. Esas Sözleşmeyle Ayrılan Yedek Akçe	535
2. Genel Kurul Kararıyla Ayrılan Yedek Akçe (Olağanüstü Yedek Akçe).....	536
3. Çalışanlar ve İşçiler Lehine Ayrılan Yedek Akçe.....	541
C. HOLDİNG ŞİRKETLERDE YEDEK AKÇELER.....	542
IV. YEDEK AKÇELERİN KULLANILMASI	544
A. KANUNİ YEDEK AKÇELERİN KULLANILMA ŞARTLARI	544
1. Kanuni Yedek Akçelerin Esas Sermayenin Yarısını Geçmeyen Kısmının Kullanılması	544
2. Kanuni Yedek Akçelerin Esas Sermayenin Yarısını Geçen Kısmının Kullanılması.....	546
3. Şirketin İktisap Ettiği Kendi Pay Senetleri İçin Ayrılan Yedek Akçe ve Yeniden Değerleme Fonlarının Kullanılması	546
B. ŞİRKETİN İSTEĞİYLE AYRILAN (İHTİYARİ) YEDEK AKÇELERİN KULLANILMA ŞARTLARI.....	547
1. Esas Sözleşme Uyarınca Ayrılan Yedek Akçelerin Kullanılması	547
2. Genel Kurul Kararıyla Ayrılan Yedek Akçelerin Kullanılması.....	548
C. YEDEK AKÇELERİN KULLANILMA SIRASI	548
§ 11. KAR PAYI DAĞITIMI	551
I. GENEL OLARAK	551
II. KAR PAYI DAĞITIMINDAN YARARLANABİLECEK KİŞİLER	552
A. PAYSAHİPLERİ	552
B. İNTİFA SENEDİ SAHİPLERİ.....	555

C.	YÖNETİM KURULU ÜYELERİ	563
D.	BORÇLANMA ARACI SAHİPLERİ.....	566
E.	İŞÇİ VE MEMURLAR	568
III.	KAR DAĞITIMINA KARAR VERİLMESİ	570
A.	YÖNETİM KURULUNUN KAR DAĞITIM ÖNERİSİ.....	570
B.	GENEL KURULUN KAR DAĞITIM KARARI.....	573
1.	Genel Olarak	573
2.	Genel Kurulun Kar Payını Sınırlandırma Yetkisi.....	579
3.	Mahkemenin Kar Payı Dağıtım Kararına Müdahalesi	581
C.	GENEL KURULUN KAR DAĞITIMI KARARININ HUKUKİ NİTELİĞİ	584
IV.	KAR DAĞITIM ŞARTLARI	588
A.	BİRİNCİ KAR PAYI DAĞITIM ŞARTLARI.....	588
1.	Kar Sağlanmış veya Bu Amaç İçin Kullanılabilecek Yedek Akçe Ayrılmış Olmalı	588
2.	Ödenmiş Sermaye ile Genel Kanuni (Birinci Tertip) Yedek Akçede Bir Azalma Olmamalı.....	592
3.	Genel Kanuni Yedek Akçe (Birinci Tertip Kanuni Yedek Akçe) Ayrılmış Olmalı	593
B.	İKİNCİ KAR PAYI DAĞITIM ŞARTLARI	594
1.	Birinci Kar Payı (%5) Dağıtılmış Olmalı	594
2.	Kardan Pay Alacaklara Kar Payları Ödenmiş Olmalı	595
3.	İkinci Tertip Kanuni Yedek Akçe ile İsteğe Bağlı Yedek Akçeler Ayrılmış Olmalı	596
4.	Genel Kurul Kar Payı Dağıtımını Yönünde Karar Almış Olmalı	599
C.	SERMAYE PİYASASI KANUNU'NA GÖRE KAR PAYI DAĞITMA ŞARTLARI.....	599
1.	Genel Olarak	599
2.	Örtülü Kazanç Aktarımı Yasağı	604
3.	Yatırım Ortaklıklarında Kar Payı Dağıtımına İlişkin Esaslar.....	610
D.	YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN KAZANÇ PAYI ALMA ŞARTLARI	611
E.	HAKSIZ YERE ALINAN KAR PAYI KAZANÇ PAYI VE HAZIRLIK DÖNEMİ FAİZİNİN GERİ ALINABİLMESİ.....	613
1.	Kötüniyet Halinde Kar ve Kazanç Paylarının Geri Alınması	613
a.	Genel Olarak.....	613
b.	Kar ve Kazanç Paylarının Geri Alınma Şartları	617
aa.	Kar ve Kazanç Payları Hesaben veya Fiilen Dağıtılmış Olmalı	617

bb. Kar ve Kazanç Dağıtımı Haksız ve Gerçek Dışı Olmalı	618
aaa. Kar Dağıtımının Haksız Olması	618
bbb. Kar ve Kazanç Dağıtımının Gerçek Dışı Olması.....	622
cc. Kar ve Kazanç Dağıtımı Yapılan Kimseler Kötüniyetli Olmalı	623
dd. Doktrindeki Bir Görüşe Göre Kar ve Kazanç Dağıtımına İlişkin Genel Kurul Kararı İptal Edilmiş Olmalı	625
c. İade ile Yükümlü Olan Kişiler	626
d. Haksız Kar ve Kazanç Payı Alınması Halinde Doğan Sorumluluk	627
e. Zamanaşımı	632
f. Kar ve Kazanç Payı İade Davası.....	632
2. Şirketin İflası Halinde Kar ve Kazanç Paylarının Geri Alınması.....	634
a. Genel Olarak.....	634
b. İflas Halinde Kar ve Kazanç Paylarının Geri Alınma Şartları	637
aa. Yönetim Kurulu Üyesine Ödenen Kazanç Payı ve Diğer Ödemelerin Yönetim Kurulu Üyesi Tarafından Alınmış Olmalı	637
bb. Şirket İflas Etmiş Olmalı	639
cc. Yönetim Kurulu Üyelerinin İade Yükümlülüğünün Sebepsiz Zenginleşme Esasına Dayanması	640

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONA ERME VE TASFİYE

§ 12. ANONİM ORTAKLIĞIN SONA ERMESİ	645
I. ANONİM ORTAKLIĞIN SONA ERME NEDENLERİ	645
A. GENEL SONA ERME NEDENLERİ	648
1. Sürenin Sona Ermesi	648
2. İşletme Konusunun Gerçekleşmesi veya İmkansız Olması	649
3. Esas Sözleşmede Öngörülen Sona Erme Sebeplerinin Gerçekleşmesi	652
4. Genel Kurulun Şirketin Sona Erdirilmesi Yönünde Karar Alması.....	653

5.	Mahkeme Tarafından Şirketin İflasına Karar Verilmesi.....	653
a.	Genel Olarak.....	653
b.	Anonim Ortaklığın Sermayesinin Kaybı ve Borca Batık Olması	654
aa.	Sermayenin Yarısının Karşılıksız Kalması	657
bb.	Sermayenin Üçte İkisinin Karşılıksız Kalması	660
cc.	Ortaklığın Borca Batık Duruma Gelmesi	664
aaa.	Ara Bilanço Hazırlanması.....	664
bbb.	Alacaklıların Taahhütte Bulunması.....	668
c.	Konkordato Talep Edilmesi	669
6.	Diğer Kanunlarda Öngörülen Nedenlerin Gerçekleşmesi	679
a.	Bakanlığın Fesih Davası Açması.....	681
aa.	Usulsüz İş ve Faaliyetlerde Bulunulması.....	681
bb.	Şirketin Kuruluşu Sırasında Kanun Hükümlerine Aykırı Hareket Edilmesi	683
cc.	Şirket Amacının Kanuna ve Ahlaka Aykırı Hale Gelmesi.....	685
dd.	Organ Eksikliğinin Bulunması	685
b.	Şirket Merkezinin Yurt Dışına Taşınması	685
c.	Bütün Payların Anonim Şirket Tarafından İktisap Edilmesi	686
d.	Esas Sermaye İle Kanuni Yedek Akçeler Toplamının Üçte İkisinin Kaybedilmesi.....	686
e.	İİK. m. 179 Hükmü Uyarınca Şirketin İflasına Karar Verilmesi	687
B.	ÖZEL SONA ERME NEDENLERİ	687
1.	Organların Eksikliği.....	687
2.	Haklı Sebeplerle Fesih	691
II.	ANONİM ORTAKLIĞIN SONA ERMESİNİN SONUÇLARI	692
A.	TESCİL VE İLAN	692
B.	TASFİYEYE GİRME	693
1.	Genel Olarak	693
2.	İflas Halinde Tasfiye	696
C.	SONA ERME HALİNDE ŞİRKET ORGANLARININ DURUMU	699
1.	Genel Kurulun Yetki Ve Görevi.....	701
2.	Yönetim Kurulunun Yetki ve Görevi.....	704
3.	Denetçilerin Yetki ve Görevi	708

§ 13. ANONİM ORTAKLIĞIN TASFİYESİ	711
I. TASFİYE MEMURLARI.....	711
A. TASFİYE MEMURLARININ ATANMASI	711
B. TASFİYE MEMURLUĞU SIFATININ SONA ERMESİ.....	714
C. TASFİYE MEMURLARININ HAKLARI	716
D. TASFİYE MEMURLARININ GÖREV VE YETKİSİ.....	717
1. Genel Olarak.....	717
2. Tasfiye Memurlarının Temsil Yetkisi	718
II. TASFİYE İŞLEMLERİ.....	720
A. İLK ENVANTER VE BİLANÇONUN HAZIRLANMASI	720
B. ALACAKLILARIN ÇAĞIRILMASI VE HAKLARININ KORUNMASI	725
C. DİĞER TASFİYE İŞLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ	729
1. Devam Eden İşlemlerin Tamamlanması	729
2. Pay Bedellerinin ve Ödenmeyen Diğer Alacakların Tahsil Edilmesi	730
3. Aktiflerin Paraya Çevrilmesi	731
4. Şirket Borçlarının Ödenmesi.....	731
5. Tasfiyenin Gerektirmediği Yeni Bir İşlemin Yapılmaması	733
6. Şirket Borçlarının Şirket Varlığından Fazla Olması Halinde Mahkemeye Bildirimde Bulunulması	734
7. Tasfiyeye İlişkin Finansal Tablolarının ve Tasfiye Sonunda Kesin Bilançonun Düzenlenmesi	736
8. Şirketin Mal ve Haklarının Korunması İçin Gereken Önlemlerin Alınması Ve Tasfiyenin Mümkün Olan En Kısa Sürede Bitirilmesi	737
9. Tasfiye İşlemleri İçin Gereken Defterlerin Tutulması	738
10. Şirketin Süregelen Harcamaları Dışında Kalan Paraların Bir Bankaya Yatırılması	738
11. Vadesi Gelmemiş Borçların İskonto Edilerek Ödenmesi	739
12. Pay Sahiplerine Tasfiye İşlerinin Durumu Hakkında Bilgi Ve Belge Verilmesi.....	739
D. TASFİYE SONUCUNUN DAĞITILMASI	740
1. Dağıtımın Payscalelerinin Ödedikleri Sermayeler ve İmtiyaz Hakları Oranında Yapılması	741
2. Alacaklılara Üçüncü Kez Yapılan Çağrı Tarihinden İtibaren Bir Yıl Geçmedikçe Dağıtımın Yapılmaması	743

3. Dağıtımın Para Olarak Yapılması	744
4. Tasfiye Payı Alacağıın Beş Yıllık Zamanaşımına Tabi Olması	745
5. Haksız Edinilen Tasfiye Payının İadesi	746
E. DEFTERLERİN SAKLANMASI	747
F. ŞİRKETİN UNVANININ SİCİLDEN SİLİNMESİ	749
III. TASFİYE MEMURLARININ SORUMLULUĞU	751
IV. EK TASFİYE	753
IV. TASFİYEDEN DÖNÜLMESİ	758
KAYNAKÇA.....	765